

Evropski sklad za ribištvo

Evropski sklad za ribištvo (ESR) je začel delovati januarja 2007. Njegov cilj je izboljšati konkurenčnost sektorja ter mu pomagati, da postane okoljsko, gospodarsko in družbeno trajnosten. Za doseganje tega cilja ima na voljo proračun v višini 3,8 milijarde EUR (ali 4,3 milijarde EUR v tekočih cenah) za sedemletno obdobje 2007-2013. Finančna sredstva so na voljo za vse sektorje te industrije: morski ribolov in ribolov v celinskih vodah, ribogojstvo in predelavo ter trženje ribiških proizvodov. Posebna pozornost se namenja ribiškim skupnostim, na katere so najbolj vplivale zadnje spremembe.

ESR je bil zasnovan, da bi ga lahko v primerjavi s predhodnikom, finančnim instrumentom za usmerjanje ribištva (FIUR), precej bolj preprosto upravljali in izvajali. Poleg večje prožnosti ESR vključuje več inovacij. Te obsegajo pomoč ribičem za prehod na bolj selektivne metode ribolova, večji poudarek na trajnostnem ribištvu in ukrepih skupnega interesa, vključno s pilotnimi projekti, finančna sredstva za strategije lokalnega razvoja in podporo za vodnookoljske ukrepe v ribogojstvu. Tako kot pri instrumentu FIUR niso na voljo finančna sredstva za izdelovanje novih plovil ali povečanje velikosti njihovih skladišč. Podobno kot pri drugih strukturnih skladih EU financiranja EU ni mogoče uporabljati samostojno, temveč le za dopolnjevanje nacionalnih, regionalnih ali lokalnih izdatkov.

Naslednja novost je dejstvo, da so finančna sredstva zdaj močno usmerjena na „konvergenčne“ regije, tj. regije, katerih gospodarska blaginja je pod povprečjem EU.

Kako deluje

Nacionalni organi pripravijo strateški načrt, v katerem opredelijo dolgoročni vidik razvoja svoje ribiške in ribogojске politike med letoma 2007 in 2013 ter pojasnijo, kako ta izpolnjuje cilje skupne ribiške politike. V načrtu morajo biti opredeljene prednostne naloge, cilji, predvidena javna poraba in roki. Sledi mu operativni program, v katerem je podrobneje opisan način, kako nameravajo nacionalni organi prenesti v prakso priložnosti, ki jih ponuja ESR. Oba sta pripravljena v tesnem posvetovanju z regionalnimi in lokalnimi gospodarskimi in socialnimi partnerji.

Možnosti financiranja

ESR je usmerjen na pet prednostnih področij. Njegove številne dejavnosti nadaljujejo izvajanje praks instrumenta FIUR, nekatere pa so nove.

Prilaganje flote (os 1)

Če se država članica odloči zmanjšati ribolovne možnosti, ima lahko na voljo pomoč za plovila, ki trajno ali začasno prekinejo svoje dejavnosti. Pomoč je

mogoče dodeliti tudi za vrsto drugih dejavnosti: izboljšanje varnosti in dela na krovu, selektivnejše orodje, mali priobalni ribolov, socialno-ekonomske ukrepe, vključno s predčasno upokojitvijo, in preusposabljanje.

Plovila v nekaterih segmentih flote lahko prejmejo pomoč za zamenjavo svojih motorjev, da postanejo energetsko učinkovitejša, ne pa močnejša.

Ribogojstvo, predelava in trženje, ribolov v celinskih vodah (os 2)

Pomoč je na voljo za diverzifikacijo v nove ribogojске vrste in vrste z dobrimi tržnimi obeti, okolju prijazno ribogojstvo, ukrepe v zvezi z javnim zdravjem ali zdravjem živali, predelavo in trženje ribiških proizvodov in proizvodov iz ribogojstva ter vseživljenjsko učenje.

Posebne določbe obstajajo za ribolov v celinskih vodah, kar kaže njegov pomen v Srednji in Vzhodni Evropi.

Ukrepi v skupnem interesu (os 3)

To so dejavnosti, ki jih zasebni sektor navadno ne podpira in katerih splošni pomen presega komercialne interese posameznih podjetij. Vključujejo lahko varstvo in razvoj vodnih živalskih in rastlinskih vrst, pristanišča, zavetja in mesta iztovarjanja, razvoj novih tržnih in promocijskih kampanj, pilotne projekte in druge kolektivne ukrepe.

Trajnostni razvoj ribiških območij (os 4)

Financiranje v tej kategoriji temelji na strategijah lokalnega razvoja in izraža pristop „od spodaj navzgor“. Njegov namen je pomagati lokalnim skupnostim pri zmanjšanju njihove gospodarske odvisnosti od ulova rib.

Obalne skupnosti ter skupnosti v bližini jezer in ribnikov s pomembno stopnjo zaposlenosti v sektorju ribištva so upravičene do pomoči EU za okrepitev svoje splošne konkurenčnosti, zato da dodajo vrednost ribiškim proizvodom, razvijajo turistično infrastrukturo in storitve, varujejo okolje ter spodbujajo medregionalno in nadnacionalno sodelovanje.

Tehnična pomoč (os 5)

Ta kategorija zajema postavke, kot so študije, poročila, informacijske dejavnosti in druge ukrepe, povezane z izvajanjem operativnih programov.

Regulativni okvir

Trije elementi so: uredba Sveta o določitvi osnovnih načel, izvedbena uredba Komisije o določitvi podrobnih postopkov, ki jim morajo slediti države članice, ter priročnik s praktičnimi nasveti za nacionalne organe, kako pripraviti in izvajati svoje programe.

Izredni režim

Svet je julija 2008 sprejel nekaj začasnih odstopanj od pravil ESR, da bi državam članicam olajšal spremljanje procesa prestrukturiranja flote EU kot odziva na resno gospodarsko krizo, s katero se spopada celotna industrija. Ta so vključevala oblikovanje načrtov za prilagoditev flote, ki zagotavljajo dodatno podporo za

spodbujanje bistvenih zmanjšanj zmogljivosti v tistih delih flote, v katerih je poraba goriva največja. Ta odstopanja bodo veljala dve leti ter se bodo stalno spremljala in ocenjevala. Vse podrobnosti je mogoče najti v Uredbi Sveta (ES) št. 744/2008 z dne 24. julija 2008 o uvedbi začasnega posebnega ukrepa za spodbujanje prestrukturiranja ribiških flot Evropske skupnosti, ki jih je prizadela gospodarska kriza.

Dokumenti

Uredba Sveta (ES) št. 1198/2006 z dne 27. julija 2006 o Evropskem skladu za ribištvo.

Uredba Komisije (ES) št. 498/2007 z dne 26. marca 2007 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1198/2006 o Evropskem skladu za ribištvo.

Dodeljevanje pomoči ESR od 1. januarja 2007 do 31. decembra 2013

Država članica	Konvergenca	Nekonvergenca	Skupaj
Belgija		26 261 648	26 261 648
Bolgarija	80 009 708		80 009 708
Češka republika	27 106 675		27 106 675
Danska		133 675 169	133 675 169
Nemčija	96 861 240	59 004 177	155 865 417
Estonija	84 568 039		84 568 039
Irska		42 266 603	42 266 603
Grčija	176 836 728	30 995 509	207 832 237
Španija	945 692 445	186 198 467	1 131 890 912
Francija	34 250 343	181 802 741	216 053 084
Italija	318 281 864	106 060 990	424 342 854
Ciper		19 724 418	19 724 418
Latvija	125 015 563		125 015 563
Litva	54 713 408		54 713 408
Madžarska	34 291 357	559 503	34 850 860
Malta	8 372 329		8 372 329
Nizozemska		48 578 417	48 578 417
Avstrija	187 326	5 071 992	5 259 318
Poljska	734 092 574		734 092 574
Portugalska	223 943 059	22 542 190	246 485 249
Romunija	230 714 207		230 714 207
Slovenija	21 640 283		21 640 283
Slovaška	12 681 459	1 007 069	13 688 528
Finska		39 448 827	39 448 827
Švedska		54 664 803	54 664 803
Združeno kraljestvo	43 150 701	94 677 188	137 827 889
Skupaj	3 252 409 308	1 052 539 711	4 304 949 019

* Zneski v EUR, trenutne cene